



REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 300 13 00

F: 01 300 13 56

E: gp.uvhvvr@gov.si

www.uvhvvr.gov.si

OBVESTILO O POJAVU HRUŠEVEGA OŽIGA

Obveščamo vas, da je Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin v okviru programa spremljanja navzočnosti pojava škodljivih organizmov rastlin v juniju 2018 na več lokacijah na vašem območju ugotovila pojav hruševega ožiga, ki ga povzroča bakterija *Erwinia amylovora*. Okužbe so bile najdene na jablanah, hruškah in kutinah, bakterija pa okužuje tudi druge sadne in okrasne rastline. **Ni nevarna ljudem in živalim.**

Pri bolj občutljivih vrstah, kot so kutina, hruška in jablana, **bakterija povzroča sušenje vej in celih rastlin**. Pri manj občutljivih rastlinah se posušijo posamezni okuženi cvetovi in poganjki. Okužbe se lokalno širijo s pomočjo vetra in dežja, prenašajo jih čebele, druge žuželke in ptice. Na večje razdalje se bolezen širi z okuženimi sadikami. Značilno je, da se večji izbruhi bolezni pojavijo le vsakih nekaj let, ko so ugodni pogoji za okužbo v času cvetenja (ustrezna temperatura in padavine), kar se je zgodilo letos. V Sloveniji je bil hrušev ožig prvič zabeležen leta 2001. Večji izbruhi bolezni so sledili v letih 2003 in 2007, ko se je hrušev ožig razširil po celotni Gorenjski, proti vzhodu ter na Notranjsko. Če okuženih rastlin ne saniramo, lahko pričakujemo nadaljnje širjenje bolezni ob ugodnih vremenskih razmerah. Več ko ostane kužnih rastlin na vrtovih in travnikih, tem močnejši bodo naslednji izbruhi.

OPOZORILO ! Pomembno je, da zaradi preprečevanja širjenja bakterije in s tem nastanka škode na drevesih in v okolici čim prej odstranite okužene veje in poganjke. Podrobnejši napotki so na zadnji strani obvestila.

GLAVNE GOSTITELJSKE RASTLINE HRUŠEVEGA OŽIGA

SADNE RASTLINE: jablana (*Malus*), hruška (*Pyrus*), kutina (*Cydonia*),

OKRASNE RASTLINE: nešplja (*Mespilus*), glog (*Crataegus*), jerebika (*Sorbus*), šmarna hrušica (*Amelanchier*), japonska kutina (*Chaenomeles*), panešplja (*Cotoneaster*), ognjeni trn (*Pyracantha*), japonska nešplja (*Eriobotrya*) in fotinija ali stranvezija (*Photinia davidiana*).

Za lažje prepoznavanje gostiteljskih rastlin hruševega ožiga si lahko pomagata z brošuro »**Gostiteljske rastline hruševega ožiga**«, ki je dostopna na spletu:

http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/publikacije/

V primeru vprašanj nas lahko kontaktirate na zgornji naslov ali se obrnete na službo za varstvo rastlin pri Kmetijskem inštitutu Slovenije, Hacquetova 17, Ljubljana (T:(01) 280 5262, info@kis.si).

Hrušev ožig (*Erwinia amylovora*)



KAKO PREPOZNAMO BOLEZEN?

- Okuženi cvetovi, cvetni šopi in plodiči **rjavijo** in se **sušijo**.
- **Okuženi poganjki imajo ožgan videz**, zlasti pri jablanah, hruškah in kutinah se značilno ukrivijo v obliki **pastirske palice**.
- Kasneje se pojavlja tudi rjavenje ali počrnelost listov.
- V toplem in vlažnem vremenu se ob močnejših okužbah pojavlja **obilni mlečno bel bakterijski izcedek**, ki je izredno kužen.
- Plodovi potemnijo, se posušijo in zgrbančijo.

KAKO UKREPAMO OB OKUŽBI?

- Čim prej **izrežemo okužene veje in poganjke**, a le ob suhem vremenu.
- **Veje izrežemo** najmanj 40 do 50 cm v zdrav les.
- **Previdno jih izvlečemo iz krošnje**.
- Veje damo v vrečo, da ne širimo okužbe.
- Hudo okužena drevesa požagamo in reze premažemo s herbicidom, da preprečimo ponovno odganjanje.

Pomembno je izvajati **HIGIENSKE UKREPE**:

- Škarje in žage sproti **razkužujemo** ali **ožigamo**, **razkužimo** tudi rane v lesu ter poskrbimo za **sprotno razkuževanje rokavic in rok** (npr. 70 % alkohol).

Izrezane dele rastlin ali cele rastline:

- **Nemudoma uničimo s sežigom ali**
- **Kompostiramo izrezane dele rastlin**: kompostni kup prekrijemo s ploščami ali plastično folijo, da preprečimo raznašanje okuženega materiala in da se tudi na površini kompostnega kupa doseže dovolj visoka temperatura, ki uniči bakterije.

Rastline, katerim smo izrezali okužene dele ter rastline v okolici **redno pregledujemo**.

Več informacij o bolezni si lahko preberete na spletni strani:

Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin:

http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/nevarni_skodljivci_in_bolezni_rastlin/karantenski_skodljivi_organizmi/posebno_nadzorovani_skodljivi_organizmi/hrusev_ozig/

Fitosanitarni prostorski portal Slovenije: http://gis.furs.gov.si/pregl/#config=PN_1.xml

Prognostična obvestila: <http://agromet.mkgp.gov.si/pp/>